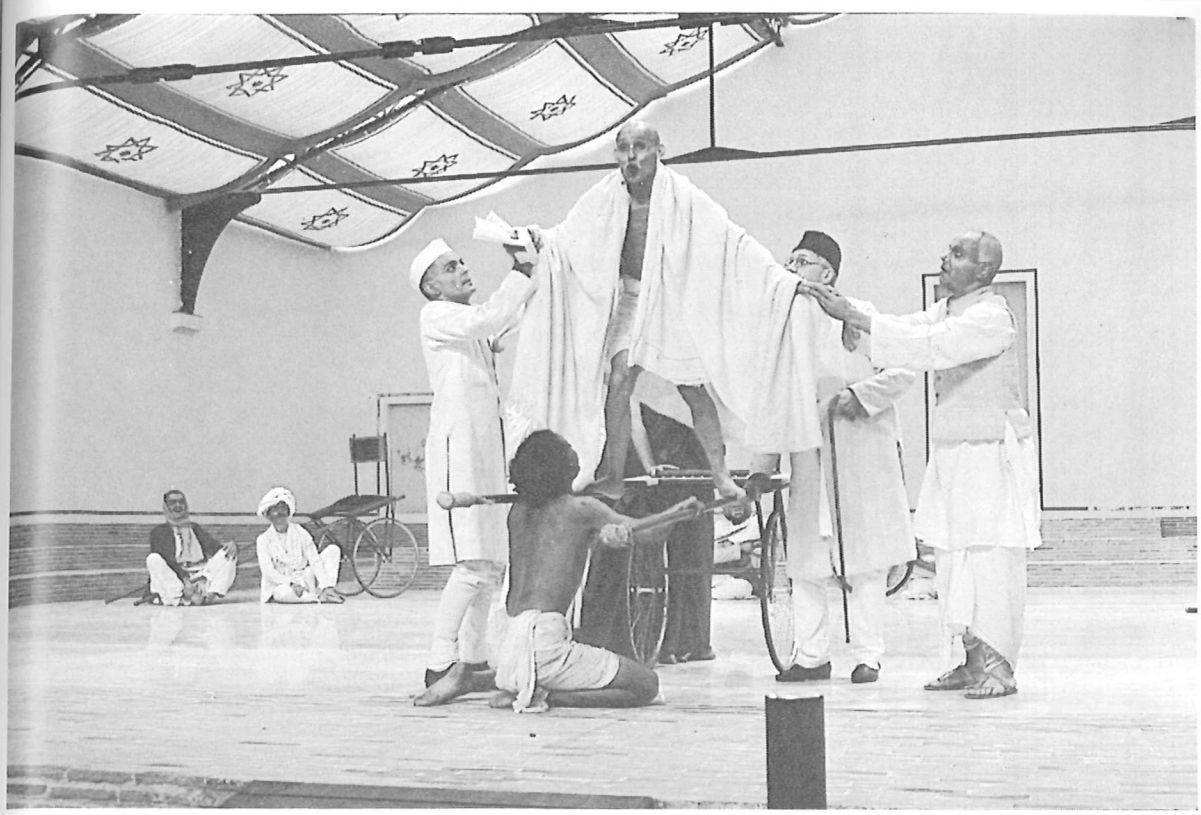

Boven: Nehru en Gandhi
Onder: de Mahatma

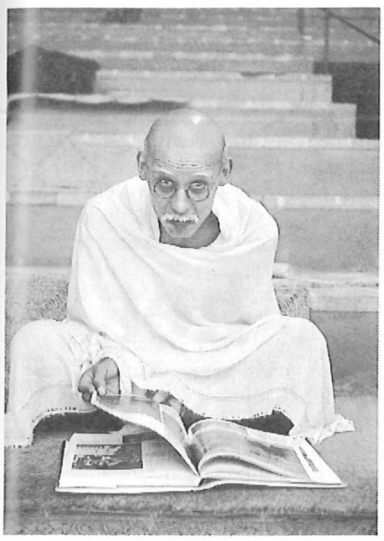

de tekst van Hélène Cixous bij haar tekstuitgave. Daarin schuift ze de "liefde" naar voren als motor van dit drama. Een toch wel vreemde "mantel der liefde" om de met zoveel bloed besmeurde burger-, rassen- en geloofsoorlogen mee te bedekken. Geweld dat tot op de dag van vandaag onverbrekelijk verbonden blijft met deze Indiase onafhankelijkheidsstrijd en de kunstmatige politieke scheiding van India en Pakistan.

Bovendien neigt Cixous soms tot moraliseren. Vooral bij een figuur als Gandhi ligt dat gevoelig, mede door bijvoorbeeld zijn respectabele ouderdom en zijn schamel uiterlijk die hem gemakkelijk tot een ietwat meelijwekkend personage zouden kunnen reduceren. Zijn stellingen en denken alsook zijn concrete daden, gebaseerd op een uiterst consequente logica, maakten Gandhi echter tot een geweldig sterke persoonlijkheid die elk compromis afwees. De draagkracht van zijn optreden en de middelen (bijvoorbeeld zijn herhaalde hongerstakingen) die hij aanwendde om zijn principes te realiseren, komen binnen *L'Indiade* wat te mager over.

Zoals Ariane Mnouchkine in het hierna afgedrukte interview zegt, wou ze bewust de hele geschiedenis met alle belangrijke politici aan bod laten komen. Alleen zweeft het stuk nu ergens tussen inderdaad die historische realiteit (de opeenvolgende feiten) en een gepersonifieerde geschiedschrijving (rond de figuur van Mahatma Gandhi). Als men bij de *Sihanouk*-produktie de figuur van Norodim Sihanouk als kapstok voor de recente geschiedenis van Cambodja optimaal bruikbaar vond, dan lijkt het binnen de behandelde periode 1937-1948 in deze Indiase context even zinvol om eerder rond Mahatma Gandhi een stuk te schrijven. Zeker rekening houdend met het centrale "liefde" – thema had Gandhi – met zijn extreme afwijzing van elke vorm van geweld, met zijn totale tolerantie- toch wel als exemplarisch voorbeeld dienst kunnen doen.

Totaalspektakel

Desalniettemin is *L'Indiade ou l'Inde de leurs Rêves* een meeslepend totaalspektakel geworden, een volwaardige opvolger van de *Sihanouk,* waarvan toch nog wel sporen overblijven. Bij George Bigot als Nehru werkt de Sihanouk-referentie bijvoorbeeld nog sterk na, al is dat gezien die enorme acteerprestatie van Bigot in de titelrol van *Sihanouk* niet onlogisch. Ook als publiek draag je je eigen kijk-verleden mee.

Qua speelstijl, scène-opbouw en globale structuur zijn er eveneens duidelijke raakpunten met de *Sihanouk:* er zijn de flitsende scènewisselingen ondersteund door de ook nu weer omnipresente live-muziek van Jean-Jacques Lemêtre; er is het met een minimum aan attributen (een matras, een tapijt, of een paar kussens) suggereren van uiteenlopende locaties; er zijn de mooie uitlopen van scènes met personages die binnen een heel "reële" tijd afgaan, wat de toeschouwer ruimte geeft om het voorafgaande toch even te assimileren. Voorts valt ook bij *L'Indiade* weer de enorme zin op voor het detail als het erop aankomt om een zo geloofwaardig mogelijk fysiek beeld van die toch bekende historische personages te transfereren naar het publiek toe. Vooral Mahatma Gandhi, gespeeld door de Chileense acteur Andrès Perez Araya, komt op dit vlak zeer overtuigend over.

Ten slotte is er het enthousiasme waarmee deze lange voorstelling gespeeld wordt en nauw daarbij aansluitend het volledig achter deze produktie staan van alle betrokkenen. Dit heeft wellicht te maken met het projectmatig werken van Ariane Mnouchkine binnen haar Théâtre du Soleil. *L'Indiade ou l'Inde de leurs Rêves* is duidelijk ook de realisatie van een van haar dromen. Dat blijkt ook bij het interview: Mnouchkine koestert haar produkties als kinderen. Ze is nog ontroerd over het onthaal van de *Sihanouk* in Amsterdam en Brussel nu bijna twee jaar geleden. De Hallen van Schaarbeek vindt ze trouwens een schitterende ruimte, zeker voor het soort theater dat zij brengt. Dat zij met *L'Indiade* graag opnieuw Brussel zou aandoen, lees je in haar ogen. Voor het Belgisch publiek zou het in ieder geval uiterst boeiend zijn om de continuïteit binnen het werk van het Théâtre du Soleil te kunnen volgen.

Alex Mallems